

עפ"א 29242/12/19 - חטאב שאקר נגד מדינת ישראל

בית המשפט המחוזי בחיפה בשבתו כבית-משפט לערעורים פליליים

עפ"א 29242-12-19 שאקר נ' מדינת ישראל
תיק חיצוני: 1029/17

בפני
המערער
נגד
המשיבה
פסק דין

כבוד השופט נאסר ג'השאן
חטאב שאקר
מדינת ישראל

1. זהו ערעור על גובה הקנס שהוטל בגזר דינו של בית המשפט לעניינים מקומיים בחיפה (כב' השופט ג' בסול) מיום 28.10.09 בתיק תו"ב מס' 55513-10-18.
2. בגזר דינו, הטיל בית משפט קמא על המערער, תושב חיפה, את העונשים הבאים: קנס בגובה 100,000 ₪ או 3 חודשי מאסר תמורתו, כאשר הקנס ישולם ב- 50 תשלומים חודשיים שווים ועוקבים וחתימה על התחייבות כספית על התחייבות כספית להימנע מביצוע עבירה. כמו-כן ניתן צו הריסת המבנה שנבנה ללא היתר.
3. כנגד המערער הוגש כתב אישום הכולל שני אישומים: עפ"י האישום הראשון, בתקופה שבין 25.9.16 לבין 1.11.16, היה המערער אחראי לביצוע עבודות בנייה ברח' כבירים 33א בחיפה בחלקה 16 בגוש 11726 כאשר בנה תוספת למגורים מבלוקים וגג בטון במפלס הגג של הבניין המקורי והוסיף חדר מדרגות בשטח כולל של כ- 148 מ"ר (להלן: "**המבנה הבלתי חוקי**") הכל ללא היתר בניה כחוק, ואילו עפ"י האישום השני, החל מיום 1.11.16 השתמש המערער במבנה ללא קבלת היתר לכך.
4. לפיכך, יוחסו למערער העבירות שלהלן: הקמת מבנה וביצוע עבודות בנייה ללא היתר ושימוש במבנה ללא היתר, בניגוד לסעיפים 204(א) ו- 208(א)(1)(2)(4)(7) לחוק התכנון והבניה.
5. המערער הורשע, עפ"י הודאתו, במיוחס לו בכתב האישום. ביום 28.10.19 לאחר שהצדדים טענו לעניין העונש, גזר בית המשפט את דינו של המערער והטיל עליו את העונשים האמורים לעיל. כן קבע בית המשפט כי על המערער לבצע צו הריסת המבנה הבלתי-חוקי עד ליום 31.3.2020.
6. המערער משיג על גובה הקנס, והוא טען בפניו טענות שהעלה בפני בית משפט קמא, ובין היתר, כי

עוד בשנת 2013 לפני שהחל לבנות את המבנה הגיש המערער בקשה להיתר בנייה, בקשתו נדונה והוועדה המקומית לתכנון ובנייה חיפה המציאה לו שובר פיקדון בסך ₪ 25,000 ולאחר ששילם את הפיקדון הוציאה המשיבה דרישה נוספת בסך ₪ 80,000 ולמן אז מתנהל המערער מול המשיבה. לטענת המערער, למרות שלכאורה ניתן משקל לכל הנימוקים הנ"ל בגזר הדין, הרי גובה הקנס גבוה משמעותית ממתחם הענישה הנוהגת, ומשכך מבקש המערער להפחית את גובה הקנס.

7. בדיון שהתקיים לפני ביום 3.6.2020, חזר המערער על טענותיו בהודעת הערעור, ואילו המשיבה טענה כי יש לדחות את הערעור מאחר והעונש משקף נאמנה את החומרה של המעשה- בניית יחידת מגורים בשטח 148 מ"ר לצרכי מגורים. עוד טענה המשיבה, כי טרם הרס המערער את המבנה ולא הסדיר את הבנייה הבלתי חוקית, כל זאת, רק משום שהוא ממאן לשלם את האגרות לשם הוצאת היתר. לפי המשיבה, המערער לא הוכיח את מצבו הכלכלי, והעונש שהוטל נופל במתחם הענישה ההולם את העבירה לפי נסיבותיה כשהמשיבה מפנה למספר גזרי דין שניתנו בעבירות דומות.

הכרעה:

8. המחלוקת בין הצדדים היא בשאלה מהו מתחם הענישה ההולם את העבירה לפי נסיבותיה, לעניין מרכיב הקנס.

9. נשוב לנסיבות ביצוע העבירה. המערער, חרף העובדה כי יכול היה להשיג היתר והבנייה אינה סותרת תכנית, החליט, משיקולים כלכליים הקשורים לעלות ההיתר, שלא להוציא היתר בנייה ולבנות בניגוד להוראות הדין ואם לא די בכך, החל המערער משתמש ביחידה שבנה ולא קיים את צו ההריסה שניתן בגזר הדין.

10. כידוע, לשם קביעת מתחם הענישה ההולם את העבירה לפי נסיבותיה כמצוות סעיף 40 ג לחוק העונשין התשל"ז-1977 (להלן: "**חוק העונשין**"), על בית המשפט להתחשב "**בערך החברתי שנפגע מביצוע העבירה, במידת הפגיעה בו, במדיניות הענישה הנהוגה, ובנסיבות הקשורות בביצוע העבירה כאמור בסעיף 40ט**".

11. שקלתי את נסיבות העבירה ומצאתי כי היא פוגעת בערכים חברתיים ותכנוניים, ובין היתר, בשלטון החוק (הפגיעה היא חמורה) ובאינטרס ציבורי ותכנוני ולפיו יש לבנות לאחר קבלת היתר בנייה. אציין כבר עתה, כי מידת הפגיעה באינטרסים תכנוניים אינה מן החמורות, שכן אין מדובר בבנייה המסכלת תכנון עתידי (כגון המקרים שבהם בונים נאשמים בקרקע חקלאית). הבנייה אינה חורגת מן התכנית והיא ניתנת להכשרה על ידי קבלת היתר ללא צורך בהליך תכנוני נוסף (לכל הפחות לא נטען אחרת על ידי הוועדה בכתב האישום או בטיעונים לעונש). כן שקלתי את השיקולים האמורים בסעיף 40ט ובין היתר,

הנזק שצפוי היה להיגרם מהעבירה, הנזק שנגרם מהעבירה והנסיבות שהביאו את הנאשם לביצוע העבירה.

12. בנוסף, שקלתי את מדיניות הענישה ההולמת ולעניין זה אפנה למספר פסקי דין שניתנו לגבי עבירות שנעברו לפני כניסתו לתוקף של תיקון מס' 116 (בדומה למקרה שבענייניו) ואשר דומות לעבירה שלפניי לפי נסיבותיה:

(א) עפ"א (חי') 42520-04-18 **ועדה מקומית לתכנון לב הגליל (ניתן ביום 03.01.2019)** שבו נידון מקרה שבו בנו שני אחים קומה נוספת בשטח 390 מ"ר ועל כל אחד מהם נגזר קנס בסך 20,000 ₪ כאשר בית המשפט השלום קבע כי מתחם הענישה ההולם לעניין הקנס הוא בין 20,000 ₪ ועד 40,000 ₪.

(ב) עפ"א (חי') 58807-06-18 **חסאן נ' ועדה מקומית לתכנון ובנייה שפלת הגליל (15.5.2019)**, לפיו הורשע המערער על ידי בית המשפט בבניית בניין של קומה וחצי בצורת קוטג' בשטח של כ-332 מ"ר בתוך מתחם המיועד לתכנון באדמות טמרה והוטל עליו קנס בסך 30,000 ₪ וכפל אגרה (בקשת רשות ערעור שהוגשה לבית המשפט העליון נדחתה- ראו רע"פ 5400/19 **חסאן נ' מדינת ישראל** (14.8.2019)).

(ג) עתפ"ב (נצ') 13798-04-18 **דלאשה נ' ועדה מקומית לתכנון הגליל המזרחי (05.03.2019)**, שם הורשע המערער בהקמת בית מגורים דו קומתי מבנייה קשיחה בשטח כולל של כ-300 מ"ר ללא היתר, בקרקע שייעודה למגורים בכפר בועינה נוג'ידאת. לאחר הטיעונים לעונש הציג המערער היתר בנייה, ובית המשפט המחוזי מצא, כי בנסיבות העניין יש להטיל על המערער קנס בסך 40,000 ₪.

(ד) עתפ"ב (נצ') 38466-03-19 **ועדה מקומית לתכנון הגליל המזרחי נ' חמודה (24.10.2019)**. עסקינן בערעור שהגישה הועדה המקומית לתכנון ובנייה על קלות העונש שהוטל על נאשם בגין הקמת תוספת קומת מגורים בשטח 122 מ"ר מעל מבנה שהוקם בהיתר, תוך הפרת צווים שיפוטניים. בית המשפט המחוזי התערב בגובה הקנס שהוטל על ידי בית המשפט השלום והעמיד את סכום הקנס על סך 30,000 ₪, כאשר הדגיש כי המבנה לא נבנה בניגוד ליעוד הקרקע.

(ה) עפ"א (חי') 35318-04-19 **נסאר נ' ועדה מקומית לתכנון לב הגליל (10.10.2019)**. המערער הורשע בבניית בניין בן 2 קומות, ושימוש ללא היתר בבניין שנבנה, בשטח של כ-320 מ"ר, במקרקעין שייעודם מגורים ללא איחוד וחלוקה. בית המשפט השלום הטיל על המערער

קנס בסך 65,000 ₪ ובית המשפט המחוזי דחה את הערעור על גובה הקנס.

(ו) עפ"א (חי') 2941-12-17 **הוועדה המקומית לתכנון לב הגליל נ' עאסלה** (18/12/17), שם נידון כתב אישום המייחס לנאשם בניית מבנה בשטח 540 מ"ר ללא היתר על מקרקעין שייעודם למגורים, בלא שהתקבל היתר לבניית המבנה, הגם שהבקשה נדונה והוחלט לאשרה בתנאים, אולם המשיבה שם לא מילאה אחר התנאים. הנאשם שם הורשע בעבירת בנייה ושימוש ובגזר דינו של בית המשפט השלום הוטל קנס בסך 45,000 ₪ וערכאת הערעור קבעה כי סכום הקנס יעמוד על סך 70,000 ₪.

(ז) עפ"א (חי') 11587-01-19 **וועדה מקומית לתכנון לב הגליל נ' אנוור אסמאעיל** (1/4/19). הערעור עסק בערעור הוועדה המקומית על קולת העונש שהוטל על המערער שהורשע בבניית 840 מ"ר במקרקעין שייעודם למגורים ללא איחוד וחלוקה, כאשר היתה קיימת תכנית איחוד וחלוקה ללא הסכמה, שטרם אושרה, כן הורשע הנאשם בעבירת שימוש ללא היתר. ערכאת הערעור לא התערבה בגובה הקנס שהוטל על המשיב בסך 70,000 ₪.

13. מן הפסיקה שהבאתי לעיל ניתן ללמוד, כי בתי המשפט התייחסו למידת הפגיעה באינטרסים תכנוניים כשיקול לעניין רמת הענישה, וסכומי הקנסות שהוטלו, מקום שהכשרת ההבנייה תלויה בקבלת היתר בר-השגה, אינם דומים לסכומי הקנסות המוטלים, כאשר הבנייה גורמת לנזקים חמורים לאינטרסים תכנוניים, למשל במקרה שהנאשם בונה בקרקע חקלאית או כאשר הבנייה אינה מתיישבת עם הוראות תכנית תקפה.

14. לאחר ששקלתי את מידת הפגיעה באינטרסים התכנוניים ומדיניות הענישה הנוהגת בעבירות דומות, מצאתי כי יש מקום להתערב במתחם הענישה אותו קבע בית משפט קמא, זאת לאור מידת הפגיעה באינטרס התכנוני (כאמור, אין מדובר בעבירה אשר מסכלת תכנון עתידי, כי אם בבנייה הניתנת להכשרה), ולאור מדיניות הענישה ההולמת מצאתי כי מתחם הענישה ההולם הוא קנס בין 20,000 ₪ לבין 80,000 ₪.

15. בגזירת דינו של המערער בתוך המתחם, שקלתי את העובדה כי המערער לא הביא בפני בית משפט קמא ראיות לעניין מצבו הכלכלי; שקלתי את עבירת השימוש ומצאתי להתערב בגובה הקנס ולהעמיד אותו על סך 55,000 ₪ או 60 ימי מאסר תמורתו. סכום הקנס, בניכוי סכומים ששולמו, ככל ששולמו, ישולם ב- 25 תשלומים חודשיים שווים ועוקבים החל מיום 1.7.2020. אי תשלום שיעור אחד מן השיעורים, יעמיד את סכום הקנס לפרעון מיידי.

16. סוף דבר, אני מקבל את הערעור לעניין גובה הקנס. יתר מרכיבי גזר הדין יעמדו על כנם.

17. המזכירות תסגור את התיק.

ניתנה היום, ט"ו סיוון תש"פ, 07 יוני 2020, בהעדר הצדדים.